

Вернік О.О.

overnik16@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-9840-270X>

кандидат філологічних наук, доцент,
кафедра світової літератури та російського мовознавства,
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Полтава, Україна

БІБЛІЙНІ МОТИВИ ТА ОБРАЗИ В ТВОРЧОСТІ ЛІТЕРАТУРНИХ ГРУП „ЛАНКА”-МАРС ТА „СЕРАПІОНОВІ БРАТИ”

Серед значної кількості українських та російських літературних груп, що існували в 20-х роках минулого століття, особливе місце посідають „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати”. Літературна критика того часу вважала їх за „попутників”, бо митці „Ланки”-МАРСу та „Серапіонових братів” орієнтувалися на кращі здобутки світової літератури, прагнули уникати будь-якої політичної ангажованості, на перше місце ставили естетичні принципи художнього твору. Дослідження творчості митців „Ланки”-МАРСу представлено у розвідках М. Белеєнко, Ю. Бойка, В. Дмитренко, М. Жулинського, Ю. Коваліва, Ю. Лавріненка, Ю. Луцького, В. Мельника, Р. Олійніка-Рахманного О. Романенко, Ю. Шереха, та ін. К. Ічін, Є. Леммінг, Е. Папкова, Б. Фрезінській досліджували різні аспекти творчості групи Серапіонові брати. У сучасному літературознавстві визнаним є той факт, що саме творчість митців „Ланки”-МАРСу та „Серапіонових братів” залишила одні з найкращих художніх здобутків свого часу. Роль зазначеної української групи в розвитку національної літератури першої третини ХХ століття співставна з роллю, яку в російській літературі відігравала група „Серапіонові брати”. Тому вивчення функціонування біблійних мотивів та образів в творах літературних груп „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати” дозволить більш глибоко зрозуміти їхні типологічні сходження.

Рецепція Біблії як складової духовної культури людства присутня в багатьох творах світового мистецтва. Що стосується української та російської літератур 1920-1930-х років, то активне звернення до Старого чи Нового Заповітів бачиться в „новому характері ідейно-художнього мислення доби, коли на зміну традиційному реалізмові приходили інші види творчості, природа яких корінилася в ірраціонально-чуттєвому підході до явищ дійсності і мистецтва”(Бетко, 1999, с. 11). Літературним групам „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати” притаманні існування власної, авторської точки зору на Біблію, переосмислення біблійних

образів та мотивів. Так, в ранньому оповіданні І. Багряного „Мадонна” автор створює образ біблійної Матері, який уособлює його рецепцію Нового Заповіту. Схоже явище ми бачимо в творах Г. Косинки („Фавст”) й В. Підмогильного „Іван Босий” та ін. „Серапіонові брати” (Л. Лунц, Є. Полонська та ін.) частіше звертались до Старого Заповіту, що обумовлено інтересом до історії єврейського народу. Зокрема, в оповіданні Л. Лунца „В пустелі” письменник, спираючись на книгу Буття, презентує власне сприйнятті біблійного образу Мойсея. Ми вважаємо за необхідне розглянути біблійні мотиви та образи у творчості літературних груп „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати” на прикладі поезій Є. Плужника та Є. Полонської.

В поезіях Плужника біблійні тексти тісно сплітаються з індивідуально-авторськими образами та рецепціями, створюючи неповторний поетичний світ. Поет проектує Біблію на власну сучасність, передає своє ставлення до оточуючих реалій. Прикладом такого звернення до біблійного тексту стає поезія „Я знаю: Перекують на рала мечі”. Цей твір включено до збірки „Дні”, в який автор передає рецепцію сучасних йому подій, трагізм часу через долю особистості, індивідуалізуючи таким чином історичні катаклізми епохи. Ліричний герой творів Плужника, так само, як й у поезіях російської літературної групи „Серапіонові брати”, через теперішній час бачить події минулого та майбутнього, які стають для нього більшою реальністю ніж сьогодення.

Перші ж рядки поезії „Я знаю: перекують” містять строку із Старого Заповіту: „Перекують на рала мечі” (Плужник, 1988, с. 122). Ці слова взято з Книги пророка Ісайї: „І він судитиме народи, буде розсуджувати людей багатьох; вони перекують свої мечі на рала, а списи свої на серпи. Народ на народ не буде меча підіймати, і не вчитимуться більше воювати” (Книга пророка Ісайї). З тексту поезії очевидно, що Плужник, свідомо спираючись на Старий Заповіт, створює власну інтерпретацію картини майбутнього своєї Батьківщини, яка бачиться йому тільки в житті по волі Божої та за Божими заповідями. Перші строки передають віру ліричного героя в те, що для України закінчатся страшні часи, настане мирне життя, люди повернуться до своєї звичайної селянської праці. Центральним стає образ української землі, яка „буде родючою”, на неї „пшеницями зійде кров”. Твір наповнений біблійним сенсом й в тому, що поет переконаний – „Будуть одні ключі / Одмикати усі серця” (Книга пророка Ісайї), ключі ці – любов. Рефреном поезії виступають слова „я знаю”, якими починається кожна строфа твору. Вони передають впевненість поета в майбутньому України. На наш погляд, фінал поезії робить його композицію кільцевою, тому що на початку твору є звернення до біблійного тексту, а завершується поезія словом, що в культурному просторі є релігійним маркером – „вірю”.

У вірші „А він молодий-молодий”, яка теж входить до книги „Дні”, автор створює апокаліптичну картину Батьківщини, втілену через

смерть героя-юнака, який відданий в жертву примарному майбутньому:

А він молодий-молодий...

Неголений пух на обличчі.

Ще вчора до школи ходив...

Ще, мабуть, кохати не вивчив... (Плужник, 1988, с. 129).

Автор звертається до прийому парцелювання тексту, яке сприяє розкриттю душевного стану героя, його „потоків свідомості”, що з’єднав і напругу, і мрії, і розчарування, і біль. Перед його очима проходять картини минулого: рідне село, Шевченко (як символ Батьківщини), мати, останні хвилини життя, драні чоботи...

...Так очі ж навколо лихі...

Крізь зуби один – розстріляти!

...А там десь солома дахів...

...А там десь Шевченко і мати... (Плужник, 1988, с. 129)

Звернемо увагу на те, що Є. Плужник уводить у вірш число „три”, зображуючи катів, що тричі намагаються розстріляти юнака, „наган дав осічку аж двічі ... / А втретє ...”. Три спроби вбити героя свідчать і про опір долі, і про біблійні мотиви тексту. Нагадаємо, що в християнстві число „три” є священним, символізуючи собою Святу Трійцю, у Біблії воно незмінно співвідноситься з Христом (три дари волхвів, три образи Перевтілення, три хреста на Голгофі, три зчення Петра та ін.). Одночасно цифра „три” пов’язана з головними складовими земного шляху людини: народження, життя і смерть; минуле, сьогодення та майбутнє; чесноти - віра, надія, любов. У вірші Плужника „три” розбите автором на „два” і „один”, які виступають, як минуле, сьогодення і майбутнє, що обернулося для героя смертю. Разом з тим, смерть безневинного, чистого юнака прочитується тут в християнському контексті, знов уособлюючи жертву в ім’я Батьківщини:

І правда, і радість, і гріх,

І біль не навіки! (Плужник, 1988, с. 129)

Плужник звертається до образу біблійного Раю в філософській поезії „Дві паралелі, два меридіани”: „Безсмертний світ. Тут — Тігр, Євфрат і Рай” (Плужник, 1988, с. 129). Автор наводить назви річок, які, згідно книзі Буття, були в біблійному Раю: „З Едему ж виходила ріка, щоб зрошувати сад, і звідти розділялась вона на чотири течії. / Ім’я першої – Пішон; це та, що обтікає весь Хавіла – край, де є золото. / А золото цього ж краю добре. Там же є пахуча смола й онікс-камінь. / Ім’я другої ріки – Гіхон; вона обтікає весь Куш–край. / Ім’я третьої ріки – Тигр; вона тече на схід від Ашшуру. Четверта ж ріка – Євфрат” (Буття). Цей твір передає авторські роздуми про сенс буття, про життєвий шлях митця, який означено трьома словами: „Живи. Твори. Вмирай” (Плужник, 1988, с. 290). В цієї поезії є образ, пов’язаний з біблійним Раєм, – образ Єви: „Настане час – і ти обрящеш Єву” (Плужник, 1988, с. 290). Це згадування свідчить про те, що ліричний герой твору сприймається читачем, як Адам. Пригадаємо, що російській акмеїзм, з якого прийшли в

літературу „Серапіонові брати”, мав іншу назву – „адамізм”, маючи на увазі, що вони сприймають світ природно, що поети, як нові Адами, можуть давати живим створінням власні ім'я. Поезії „Серапіонових братів” мають багато рис, в яких розкривається поетика амеїзму / адамізму. Зокрема, ліричний герой творів М. Тихонова має багато спільного з біблійним Адамом як з первинною, природною людиною. І в даному випадку ми можемо побачити типологічну спільність поезії Плузника з творами „Серапіонових братів”.

Твір російської поетеси з літературної групи „Серапіонові брати” Є. Полонської „Агар” (Полонская, 2010, с. 131 – 132) побудовано на старозаповітній історії про Сару та її рабиню Агар. Сюжети про Сару й Агар містяться в другій частині Буття, що присвячена історії появи єврейського народу та життю його патріархів Авраама, Ісаака, Яківа. Сара, не маючи дітей від Авраама, сказала йому: „Господь зробив мене безплідною: ввійди до моєї рабині, може я матиму дітей завдяки їй”. Послухав Авраам бажання Сари. І взяла Сара, Авраамова жінка, свою рабиню Агар єгиптянку, при кінці десятого року, як Авраам оселився в Ханаан-краю, та й віддала її Авраамові, своєму чоловікові, за жінку. Ввійшов він до Агарі, й вона зачала. Як же відчула, що зачала, то стала зневажати свою господиню” (Буття). Тобто Агар в гордині втратила повагу до своєї господині, вела себе з нею зневажливо, тому „запопалася тоді Сара до неї жорстоко аж вона втекла геть їй з очей” (Буття). У пустелі до неї спустився ангел і сказав, що у Агарі має народитися син, якого назвуть Ізмаїл, від нього зародиться незліченний народ (“Я сильно розмножу твоє потомство, так що його не можна буде і злічити: таке воно буде численне” (Буття)), за переказами Ізмаїл – прабатько арабів. Ангел звелів Агарі повернутися до Сари. Через кілька років, вже після народження Сарою Ісаака, вона зажадала від Авраама вигнати Агар та Ізмаїла, бо дитина служниці ображала їхнього законного сина: „Сара побачила, що син Агарі єгиптянки, якого ця була вродила Авраамові, насміхається з Ісаака; тому вона сказала до Авраама: „Прожени геть оцю рабиню та її сина; не буде бо спадкоємцем син тієї рабині з моїм сином Ісааком”. Вельми прикро було Авраамові те слово щодо його сина, але Бог сказав до Авраама: „Не вболівай за хлопчину та за твою рабиню. В усьому, що тобі скаже Сара, вволи її волю, бо за Ісааком назветься твоє потомство. Та й із сина рабині я теж виведу народ, бо й він твоя дитина”. Встав Авраам раненько, взяв хліба та бурдюк води й дав Агарі; і вклавши їй на плечі дитину, відпустив її” (Буття)]. Агар заблукала в пустелі, вода і хліб закінчилися, вона „сиділа навпроти та й плакала вголос. Почув Бог крик хлопчини, і ангел Божий кликнув до Агарі з неба та й сказав до неї: „Що тобі, Агаре? Не бійся, бо почув Бог крик хлопчини там, де він лежить. Устань, візьми хлопця та гляди його добре, бо я виведу з нього великий народ”. Тоді відкрив Бог їй очі, й вона побачила криницю з водою; вона пішла й набрала повний бурдюк води і дала пити хлопцеві” (Буття).

Саме цей драматичний епізод вигнання Агарі з сином став основою вірша Полонської. Автор створює трагічну картину материнського страждання, її скорботи про долю сина, приреченого померти в пустелі:

Над Сирийской пустыней пылает восток.
Сохнет ветер в безогненной гари.
И пронзительно сухи, как горький песок,
Исступленные вопли Агари (Полонская, 2010, с. 131).

Прокльони Агарі, що посилаються до Сари, викликають читачьке співчуття. Разом з тим, слова рабині показують не тільки глибину материнського горя, але й її гординю, яку вона не змогла побороти й після свого повернення до господині:

Сарра! Сарра! Счастливая! Горе рабе!
Проклинаю тебя, проклинаю!
Черной язвой кидаюсь на тело тебе
И питье твое в кровь превращаю!

Иль я хуже тебя, иль тебе не равна
В муже, в мальчике, в первенце, в сыне?
Над тобою, законная мать и жена,
Посмеялось отродье рабыни! (Полонская, 2010, с. 131)

Полонська створює психологічно напружену картину горя Агарі, її небажання змиритися з тим, що відбувається, та одночасне розуміння неминучої загибелі сина: „И кидается наземь, и клонится ниц, / И царапает землю ногтями” (Полонская, 2010, с. 131). На наш погляд, автору вдається зробити старозаповітний образ зрозумілим сучасному читачеві саме завдяки тому, що на перший план висунуті материнські риси героїні. Поетеса, відтворюючи слова ангела, який прийшов врятувати Агар та Ізмаїла, підкреслює, що розплатою Сарі та її синові Ісааку стане те, що законний син та його народ на довгі роки будуть віддані „на посмешище детям рабыни!” (Полонская, 2010, с. 131). Таким чином, витоки конфлікту між арабами та євреями поетеса бачить в жорстокості Сарі, в безмежності материнського горя Агарі.

Історія праведного Йосипа Прекрасного – сина Якова та Рахілі – не раз ставала предметом художнього осмислення (наприклад, в образотворчому мистецтві невідомий фламандський майстер (Майстер життя Йосипа) „Йосип та дружина Потіфара”, Рафаель „Віроломство дружини Потіфара”, Рембрандт „Йосип і дружина Потіфара”, Ф. Маульбертш „Йосип і його брати”, в літературі – Фірдуосі „Юсуф і Зулейха”, Селім Слеман „Юсуф і Зулейха”, Т. Манн „Йосип і його брати”). Звертається до цієї теми й Полонська, але її цікавить насамперед сюжет про спроби спокусити Йосипа дружиною Потіфара Зелік (Зулейки). Згідно з біблійним текстом Йосип „був поставний і гарний з виду” (Буття).

У книзі талмудичних оповідань та притч „Агада” знаходимо основу поетичного тексту Полонської: „Йосипу в той час було

сімнадцять років, він був у повному розквіті краси. Дня не минало, щоб Зеліка, дружина Потіфара, не говорила йому про свою пристрась. За три рази на день вона змінювала свій одяг, намагаючись звабити його ... – Що з тобою, Зеліка? – Питали єгиптянки, подруги її, – Чого ще бракує тобі, дружині вельможі знатного, улюбленця фараонова? – Чого мені бракує? – відповідала Зеліка. – Зараз ви дізнаєтеся про це”. У той час, коли ці єгиптянки зайнялися запропонованими їм плодами, чистили їх гострими ножами, в кімнату, за покликом Зеліки, увійшов Йосип. Дивилися вони в обличчя його та порізали собі до крові пальці. Застиглі, дивилися вони на обличчя його, не бачили і не відчували, як текла кров з порізаних пальців на плоди, на стіл, на туніки їхні ... – Ось, – говорила Зеліка, – при одному погляді на нього ви так зачаровані, вражені красою його. Що ж повинна відчувати я, постійно бачачи його, під одним дахом перебуваючи з ним?” (Агада) (переклад наш. – О.В.).

Саме цей сюжет зацікавив Полонську. Її поезія „Йосип” – відповідь Зеліки подругам, в якому вона відверто чуттєво (як і в інших її творах про кохання) говорить про своє ставлення до Йосипа. І цей еротизм позбавляє твір біблійного піднесеного сенсу. Автор психологічно точно передає напругу, невгамоване бажання Зеліки, її фізичне прагнення володіти Йосипом Прекрасним. Читач розуміє і виправдовує зраду героїні, її вину і перед чоловіком, і перед Йосипом, який по мстивому наклепу Зеліки, попав до єгипетської в'язниці:

Счастлива та, к которой ночью он войдет,
И та, которая с ним будет биться,
Пока в беспамятстве пред ним не упадет.
Кто с ним губами жаркими сольется,
Чтобы в него желанье перелить...
Кто с ним руками жадными сплетется,
Чтоб жажду ей сумел он утолить... (Полонская, 2010, с. 219)

Рефреном в тексті виступає строфа „Я влюблена, египетские жены, / Вы, опытные в игрищах любви, / Не смейтесь над поруганной влюбленной, / Союзницы, совет ей дайте вы!” (Полонская, 2010, с. 218). Повторення цих слів свідчить про велике прагнення героїні володіти Йосипом. Своїх подруг, досвідчених єгипетських дружин, вона називає союзницями, і це доводить нам, що Зеліка розраховує на їх розуміння та допомогу. Героїня таким чином ставить умовний знак рівності між своїм та їхнім чуттєвим досвідом. З початку подруги не вірять та не розуміють її мук кохання: (“Не может быть, чтоб был хорош он так!” (Полонская, 2010, с. 219), але коли до кімнати „строен и суров” входить Йосип, досвідчені єгиптянки „смотрели на него без слов, / Как девочки, стыдливо и несмело” (Полонская, 2010, с. 219).

В агадичному тексті підкреслюється, що краса праведника так сильно вразила жінок, що вони, розрізаючи фрукти, порізали пальці та не відчували ран і не бачили крові, яка капала на їхній одяг. Цей епізод, що є доказом краси Йосипа, використовує, дещо змінивши, й Полонська:

А та, которая вонзала нож в гранат,
Внезапно вскрикнула, затем, что загляделась,
И палец свой резнула невпопад (Полонская, 2010, с. 219).

Виникає питання, чому вірш, присвячений почуттям Зеліки, автор назвала „Йосип”? Можливо, ця назва пояснює завдання, які ставила перед собою Полонська, її прагнення через опис любовних страждань героїні, показати безгрішність Йосипа Прекрасного, його вміння впоратися зі спокусою, його цнотливість. І в такому випадку чуттєві муки Зеліки – лише фон для її власної рецепції Йосипа, який стає для поетеси ідеалом душевної та тілесної чистоти.

Таким чином, розглянуті в статті твори поетів літературних груп „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати” демонструють активне звернення до біблійних текстів. З одного боку, митці цитують Біблію, використовують її образи та сюжети. З іншого, у творах Плужника та Полонської біблійні ремінісценції та алюзії виступають тією складовою, що демонструє одночасне звернення авторів до вічного та минулого. Рецепція Біблії у творах письменників українських та російських літературних груп виступає тією моральною константою, яка допомагає їм не втратити гуманізм, духовність в сучасну для них трагічну епоху.

Список використаної літератури

1. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії XIX – початку XX століття Zielona Gora – Kijow 1999. **2. Плужник Є. П.** Поезії Київ : Радянський письменник, 1988. 415 с. **3. Книга пророка Ісайї.** Українська Біблія онлайн. Старий Заповіт. Переклад Івана Хоменка [Електронний ресурс]: http://ukrbible.at.ua/index/ukrajinska_biblija_pereklad_khomenko_starij_zapovit/0-5 **4. Буття.** Українська Біблія онлайн. Старий Заповіт. Переклад Івана Хоменка [Електронний ресурс]: <http://ukrbible.at.ua/GEN/gen2.htm>. **5. Полонская Е.** Стихотворения и поэмы, Санкт-Петербург : Изд-во Пушкинского Дома, Изд-во ООО „Первый ИПХ”, 2010. 384 с. **6. Агада.** Большая книга притч, поучений и сказаний [Електронний ресурс]: <http://iknigi.net/avtor-sbornik/101302-agada-bolshaya-kniga-pritch-poucheniy-i-skazaniy-sbornik/read/page-4.html>.

References

1. Betko (1999). Bibliini siuzhety i motyvy v ukrainskii poezii XIX – pochatku XX stolittia [Bibliyni plots i motives in ukrainian language of the 19th century – the cob of the twentieth table]. Zielona Gora – Kijow [in Ukrainian]. **2. Pluzhnyk** (1988). Poezii [Poems]. Kyiv: Radianskyi Pysmennyk. [in Ukrainian]. **3. Knyha** proroka Isaii (2019). Ukrainska Bibliia onlain. Saryi Zapovit. Pereklad Ivana Khomenka [The book of the prophet Isaiah. Ukrainian Bible Online. Old Testament]. [in Ukrainian]. **4. Buttia** (2019). Ukrainska Bibliia onlain. Saryi Zapovit. Pereklad Ivana Khomenka [Ukrainian Bible Online. Old Testament]. [in Ukrainian]. **5. Polonskaia** (2010). Stykhotvorenyia i poemy [Poems and poems]. Sankt-Peterburh:

„Izdatelstvo Pushkynskoho Doma, Izdatelstvo OOO „Pervyi IPKh”. [in Russian]. 6. Ahada (2019). Bolshaia knyha prytych, pouchenyi y skazanyi [Ahada. The Big Book of Parables, Instructions and Legends]. [in Russian].

Вернік О. О. Біблійні мотиви та образи в творчості літературних груп „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати”

Розглянуті в статті твори поетів літературних груп „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати” демонструють активне звернення до біблійних текстів. Серед значної кількості українських та російських літературних груп, що існували в 20-х роках минулого століття, особливе місце посідають „Ланка”-МАРС та „Серапіонові брати”. У поезіях Є.Плужника „Я знаю: перекують на рада мечі”, „Він молодий-молодий”, „Дві паралелі” біблійні тексти тісно сплітаються з індивідуальними авторськими образами, створюючи неповторний поетичний світ. Поет проектує Біблію на сучасність, біблійні тексти та образи репрезентують його відношення до навколишньої реальності. Поезії російської поетеси з літературної групи „Серапіонові брати” Є.Полонської „Агар”, „Йосип” ґрунтуються на Старому Заповіті, що обумовлено інтересом авторки до історії Єврейського народу. Рецепція Біблії у творах письменників українських та російських літературних груп виступає тією моральною константою, яка допомагає їм не втратити гуманізм, духовність в сучасну для них трагічну епоху.

Ключові слова: біблійні мотиви та образи, „Ланка”-МАРС, літературні групи, „Серапіонові брати”, Є.Плужник, Є.Полонська.

Вернік О.А. Библейские мотивы и образы в творчестве литературных групп „Ланка”-МАРС и „Серапионовые братья”

Рассмотренные в статье произведения поэтов литературных групп „Ланка”-МАРС и „Серапионовые братья” демонстрируют активное обращение к библейским текстам. Среди значительного количества украинских и российских литературных групп, существовавших в 20-х годах прошлого века, особое место занимают „Ланка”-МАРС и „Серапионовые братья”. В стихах Е.Плужника „Я знаю: перекують на рада мечі”, „Він молодий-молодий”, „Дві паралелі” библейские тексты тесно сплетаются с индивидуальными авторскими образами, создавая неповторимый поэтический мир. Поэт проектирует Библию на современность, библейские тексты и образы представляют его отношение к окружающей действительности. Стихотворения русской поэтессы из литературной группы „Серапионовые братья” Е.Полонской „Агар”, „Иосиф” основываются на Ветхом Завете, что обусловлено интересом автора к истории еврейского народа. Рецепция Библии в произведениях писателей украинских и российских литературных групп выступает той моральной константой, которая помогает им не потерять гуманизм, духовность в современную для них трагическую эпоху.

Ключевые слова: библейские мотивы и образы, „Звено”-МАРС, литературные группы, „Серапионовы братья”, Е. Плужник, Е. Полонська.

Vernik O.O. Biblical motifs and images in the works of literary groups „Lanka”-MARS and „Serapion’s Brothers”

Among the significant amount of Ukrainian and Russian literary groups that existed in the 20s of the last century, a special place is occupied by „Lanka”-MARS and „Serapion’s Brothers”. The article considers the typological connections „Lanka”-MARS and „Serapion’s Brothers” who are due common organizational principles of group denial manifestos and declarations, closeness and limitations of the participants, the nature of creative meetings, demanding approach to the works of each other, avoiding political engagement, the desire to follow the current trends of world literary process. The author concludes that typological links in the formation of these groups are related to the principles of their works. The author of the article studies the poems of Pluzhnik and Polonskaya. The author explores the Bible, the Old Testament. The author shows that the images of the poems of Pluzhnik and Polonskaya came out of the Bible. The Bible is the main book of humanity. She teaches kindness and mercy, provides answers to many questions. Poets believe that the Bible helps to overcome the tragic situations of the era. Pluzhnik and Polonskaya lived at a time when there was a revolution, a civil war in their country. For these poets needed moral support. The Bible helped them to truly overcome all difficulties. Poets, obviously, read the Bible every day and knew its stories and images well. In poetry of E. Pluzhnyk biblical texts are closely intertwined with the individual author’s images and receptions, creating a unique poetic world. Poet designs the Bible on modernity, conveys his attitude to the surrounding reality. The works of E. Polonskaya, Russian poetess from literary group „Serapion’s Brothers” are based on the Old Testament, because of the author’s interest in the history of the Jewish people.

Key words: Biblical motifs and images, „Lanka”-MARS, literary groups, „Serapion’s Brothers”, E. Pluzhnyk, E. Polonskaya.

Стаття надійшла до редакції – 27.03.2019 р.

Стаття прийнята до друку – 29.03.2019 р.

Рецензент – д.філ.н, проф. ЛНУ

імені Тараса Шевченка Дмитренко В.І.